

▶▶ Inhoud

Inleiding VIII

Deel A Thematisch muziekonderwijs 7

1 Ikzelf als leraar 2

- 1 Door de ogen van een Pabo-student 2
 - 1.1 Mijn muzikale leefwereld 3
 - 1.2 Mijn idee over het vak muziek 3
 - 1.3 Mijn concept van de basisschool 4
 - 1.4 Mijn competenties 4
- 2 Observeren in de basisschool 5
 - 2.1 De school 5
 - 2.2 Wat doen de kinderen? 11
 - 2.3 Wat doet de leraar? 17
 - 2.4 De leerstof 18
- 3 Muziek en de algemene competenties 21
- 4 Meesterwerk 23

2 Muziek in de onderbouw 24

- 1 Een kijkje in een onderbouwgroep 24
 - 1.1 In de praktijk 25
 - 1.2 Werken met jonge kinderen 25
 - 1.3 Kenmerken van jonge kinderen 26
 - 1.4 De voorschoolse periode 28
- 2 Muziek(les) in de onderbouw 30
 - 2.1 Muziek als onderdeel van de dag 30
 - 2.2 Muziek en de persoonlijkheidsontwikkeling 32
 - 2.3 Muziek en taalverwerving 33
 - 2.4 Ontwikkelingsgericht (muziek)onderwijs 35
- 3 Waar gaat het over? 37
 - 3.1 Zingen 37
 - 3.2 Luisteren 45
 - 3.3 Muziek maken 48
 - 3.4 Muziek lezen en noteren 49
 - 3.5 Bewegen 52
- 4 Meesterwerk 54

3 Muziek in de midden- en bovenbouw 55

- 1 Een kijkje in een bovenbouwgroep 55
 - 1.1 In de praktijk 56
 - 1.2 Het kind, de leraar en de leerstof 56
- 2 Waar gaat het over? 64
 - 2.1 Zingen 64
 - 2.2 Luisteren 71
 - 2.3 Muziek maken 74
 - 2.4 Muziek lezen en noteren 75
 - 2.5 Bewegen 77
- 3 Leerstofopbouw 79
 - 3.1 Leerstof in een methode 79
 - 3.2 Wie geeft de muziekles? 79
- 4 Meesterwerk 80

4 Multicultureel muziekonderwijs 82

- 1 Een kijkje in de multiculturele school 82
 - 1.1 Terreinverkenning 83
 - 1.2 Valkuilen 84
 - 1.3 Respect voor andere culturen 86
- 2 Waar gaat het over? 87
 - 2.1 De multiculturele muzikale samenleving 87
 - 2.2 Multicultureel muziekonderwijs 91
- 3 Meesterwerk 96

Deel B Muziekdidactiek 97

o Basiskennis muziektheorie 98

- 1 Klank, vorm en betekenis van muziek 99
- 2 Klank 101
 - 2.1 Klankduur 101
 - 2.2 Klankhoogte 110
 - 2.3 Klanksterkte 119
 - 2.4 Klankkleur 121

- 3 Vorm 131
 - 3.1 Vormprincipes 131
 - 3.2 Vormeenheden 133
 - 3.3 Vormtechnieken 133
 - 3.4 Compositievormen 134
- 4 Betekenis 135

1 Zingen 136

- 1 Een beeld uit de beroepspraktijk 136
 - 1.1 Een les 137
 - 1.2 Friedeke reflecteert 138
 - 1.3 Competenties 139
- 2 Wat doet de leraar? 142
 - 2.1 Leiding geven aan een zingende groep 142
 - 2.2 Aandacht voor de kwaliteit van het zingen 148
 - 2.3 Diverse (methodische) materialen 150
 - 2.4 Aanleren van een lied 152
 - 2.5 Het zingen van canons 158
- 3 Wat doen de kinderen? 161
 - 3.1 Zingen in de groep 161
 - 3.2 De kwaliteit van het zingen 162
- 4 Waar gaat het over? 164
 - 4.1 Inleiding 164
 - 4.2 Adem 164
 - 4.3 De stembanden 167
 - 4.4 Resonans 170
 - 4.5 Articulatie 170
 - 4.6 Vormen van stemgebruik 171
 - 4.7 Liedbundels 173
- 5 Meesterwerk 174

2 Luisteren 175

- 1 Een beeld uit de beroepspraktijk 175
 - 1.1 Een les 176
 - 1.2 Annemarie reflecteert 177
 - 1.3 Competenties 177
- 2 Wat doet de leraar? 182
 - 2.1 Muziek uitkiezen 182
 - 2.2 Organiseren 182
 - 2.3 Toepassen van werkvormen 183

- 3 Wat doen de kinderen? 188
 - 3.1 Luisteren naar muziek 188
 - 3.2 Reageren op de muziek 190
 - 3.3 Reflecteren op de muziek 192
- 4 Waar gaat het over? 193
 - 4.1 Muziek beluisteren op de basisschool 193
 - 4.2 Gericht luisteren 195
 - 4.3 Etiketteren 196
 - 4.4 Spreken over muziek 198
 - 4.5 Schoolconcerten 200
 - 4.6 'Luisteren' in muziekmethodes 200
- 5 Meesterwerk 201

3 Muziek maken 202

- 1 Een beeld uit de beroepspraktijk 202
 - 1.1 Een les 203
 - 1.2 Mike reflecteert 204
 - 1.3 Competenties 205
- 2 Wat doet de leraar? 208
 - 2.1 Organiseren 208
 - 2.2 Muzikale leiding geven 212
 - 2.3 Evalueren 213
- 3 Wat doen de kinderen? 215
 - 3.1 Muziek maken 215
 - 3.2 Experimenteren 216
 - 3.3 Oefenen 217
 - 3.4 Presenteren 218
- 4 Waar gaat het over? 220
 - 4.1 Spelen met klanken 220
 - 4.2 Ontwerpen 221
 - 4.3 Liederen begeleiden 229
 - 4.4 De muziekinstrumenten op school 234
- 5 Meesterwerk 240

4 Muziek lezen en noteren 241

- 1 Een beeld uit de beroepspraktijk 241
 - 1.1 Een les 242
 - 1.2 Dennis reflecteert 244
 - 1.3 Competenties 244

- 2 Wat doet de leraar? 248
 - 2.1 Verschillende notatievormen gebruiken 249
 - 2.2 Verschillende notatievormen presenteren 249
 - 2.3 Verschillende speelstukjes aanbieden 250
 - 2.4 Hulpmiddelen aanbieden 251
- 3 Wat doen de kinderen? 253
 - 3.1 Ontwerpen met behulp van notatie (productie) 253
 - 3.2 Muziek maken met behulp van notatie (reproductie) 254
 - 3.3 Luisteren met behulp van notatie (receptie) 255
- 4 Waar gaat het over? 262
 - 4.1 Het notenschrift op de basisschool 262
 - 4.2 Notatie als hulp bij het spelen 264
 - 4.3 Steunteksten en ritmebouwstenen 267
- 5 Meesterwerk 271

5 Bewegen 272

- 1 Een beeld uit de beroepspraktijk 272
 - 1.1 Een les 273
 - 1.2 Anne reflecteert 275
 - 1.3 Competenties 276
- 2 Wat doet de leraar? 280
 - 2.1 Bewegingsituaties organiseren 280
 - 2.2 Leiding geven bij het bewegen 283
- 3 Wat doen de kinderen? 288
 - 3.1 Bewegen op klankaspecten 288
 - 3.2 Bewegen op vormaspecten 290
 - 3.3 Bewegen op betekenisaspecten 291
- 4 Waar gaat het over? 293
 - 4.1 De bewegingsdrang van kinderen 293
 - 4.2 Bewegen op muziek en dansante vorming 294
 - 4.3 Bewegen bij het zingen 295
 - 4.4 Speelliedjes 296
 - 4.5 Op de maat lopen 298
 - 4.6 Bewegen met materialen 300
- 5 Meesterwerk 301

Bronvermelding 302

Illustratieverantwoording 303